

Výročná správa za účtovné obdobie
k 31.12.2021
(v eurách)

Obchodné meno (názov)

účtovnej jednotky: Poľnohospodárske družstvo Trsteník

Sídlo: Družstevníkov 763, 02801 Trstená

Vyhotovená dňa: 31.5.2022

Podpis členov štatutárneho orgánu

účtovnej jednotky:

Podpis osoby zodpovednej za vy-
hotovenie výročnej správy:

Pol'nohospodárske družstvo Trsteník

028 01 Trstená

IČO 00 191 167

Družstvo vzniklo 03.04.1958. V obchodnom registri okresného súdu v Žiline je zapísané v odd. Dr. Vložka číslo 143/L. Na členskej schôdzi konanej 25.2.1993 po transformácii v zmysle zák. č. 42/92 Zb. prijalo zmenu stanov družstva v zmysle zák. č.513/91 Zb.z.

Štatutárny orgán :

Predstavenstvo: Ing. Štefan Pánik, predseda, Viera Reháková, podpredseda

Členovia : Ing. Jozefa Trstenská, Anna Polhorská, Ing. Marián Ujmiak,
Emília Pániková, Ing. Marta Václavíková,

Za družstvo koná navonok predseda družstva, v jeho neprítomnosti podpredseda družstva. Listiny o právnych úkonoch, kde je predpísaná písomná forma podpisuje aj ďalší jeden člen predstavenstva.

Predmet činnosti:

podnikanie v poľnohospodárskej výrobe, spracovanie a predaj poľnohospodárskych výrobkov členom družstva a ďalším fyzickým a právnickým subjektom, spracovanie ovocia, zeleniny a zemiakov, výroba zemiakových lupienkov, výroba, spracovanie a konzervovanie mäsa, prenájom nehnuteľností, prenájom strojov a prístrojov bez obsluhujúceho personálu, veľkoobchod s poľnohospodárskymi základnými produktmi, maloobchod mimo riadnej predajne – poľnohospodárske potreby a výrobky, služby pre občanov poľnohospodárskou technikou, obchodná činnosť v rámci voľných živností okrem jedov, drahých kovov a výrobkov z nich, výroba krmných zmesí.

Vedenie podniku:

Ing. Štefan Pánik, predseda družstva,
vek 70 rokov. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej, ZF Nitra

Ing. Mária Uričková, pover. ekonóm
vek 53 rokov, vzdelanie EU NHF Bratislava, prax

Viera Reháková, mechanizátor
vek 68 rokov, vzdelanie SOŠ poľnohospodárska

Ing. Marián Ujmiak, hlavný agronóm
vek 31 rokov, vzdelanie Poľnohospodárska univerzita

Ing. Jozefa Trstenská, hlavná zootechnička,
vek 60 rokov, vzdelanie Poľnohospodárska univerzita,

Družstvo má štyri hospodárske dvory s objektmi živočíšnej výroby: Trstená, Brezovica, Zábiedovo, Ústie nad Priehradou.

K dnešnému dňu má 217 členov s celkovou výškou členských vkladov 269 567,8100 €.

Správa predstavenstva družstva:

Správu predstavenstva družstva, ktorú predkladáme, je zahájením štvorročného cyklu predstavenstva a kontrolnej komisie.

Rok 2021 bol rokom, kedy sme si plánovali v rastlinnej aj v živočíšnej výrobe vyššie úlohy ako v predchádzajúcom roku. Jednalo sa o vyššiu dodávku mlieka v množstve aj vo vyššej cene. Pre rastlinnú výrobu sme plánovali zvýšenie výroby zemiakov pre spracovanie do Lupienkárne, ako aj konzumných zemiakov.

Tento uplynulý rok môžeme zhodnotiť ako priemerný, čo sa úrody týka, až podpriemerný. Pre rastlinnú výrobu bol pomerne ťažký, výsledky sú primerané aj počasiu. V živočíšnej výrobe sa darilo o niečo lepšie. Podrobnosti poviem v správe za jednotlivé úseky.

Z pohľadu roku 2022 môžeme teraz povedať, že čo sa urodilo v r. 2021, to sa veľmi dobre speňažilo aj v r. 2022, kto na to mal. Inflácia nás zasiahla riadne, ceny energií a krmív zaznamenali prudký nárast, ktorý si roky nepamätáme. Dopyt po obilí, oleji, mlieku aj mäse je veľký. I tu sú ceny vyššie, ale nie v takej ako suroviny, ktoré vstupujú do tvorby uvedených komodít. Podpora zo strany štátu sa výrazne nezvýšila, i preto v tomto roku pociťujeme väčší rozdiel medzi cenami surovín, ktoré potrebujeme do živočíšnej výroby a lupienkarne a cenami výrobkov, ktoré predávame, ako sú mlieko, mäso a lupienky. Čo to znamená pre naše družstvo, si vieme predstaviť. Veď napríklad cena elektriny je vyššia o 140%, ceny nafty takmer o 100%. Všetko sa až nenormálne zvyšuje, čo prehľbuje problémy so zabezpečením včasnosti platieb za dodávateľské faktúry.

Vzniknutú situáciu musí riešiť vláda, inak to môže skončiť veľmi zle, lebo potraviny, ktoré dávame na trh, budú chýbať na pultoch obchodov. Nevedeli sme si vážiť chlieb a iné potraviny, ktoré sme vyhadzovali. Dnes sú poriadne drahé a musíme rozmýšľať, čo vlastne kúpime, lebo peniaze chýbajú tak v rodinách ako aj na podnikovej úrovni.

Dokedy to tak bude, ťažko povedať, keď za dverami máme vojnu, ktorá prispieva k inflácií a k zdražovaniu tovarov a služieb.

I. Vývoj a stav finančného hospodárenia

1. Výsledky rastlinnej výroby

Stav pôdneho fondu pre rok 2021 bol nasledovný: orná pôda – 797,00 ha a trvalé trávne porasty – 1 478,91 ha /823,91 ha lúk a 650,00 ha pasienkov/. Poľnohospodárska pôda celkom: 2 275,91 ha.

Štruktúra ornej pôdy: obilniny	386,63 ha
zemiaky	88,92 ha
kukurica	79,78 ha
ďatelina	153,48 ha
ost.ďatelinoviny	19,81 ha
VRK	68,38 ha

V rastlinnej výrobe sa splnila výroba obilovín na 65,10 %. Plán bol 1570,84 ton, skutočnosť 1022,5 ton/386,63 ha = priemerná úroda obilovín 2,64 t/ha

	Výmera	spolu t	úroda/ha
Jarný jačmeň	121,37 ha	168,0 t	1,38 t/ha
Tritikale	48,15 ha	99,0 t	2,05 t/ha
Ovos	48,75 ha	56,0 t	1,40 t/ha
Pšenica ozimná	111,53 ha	498,0 t	4,46 t/ha
Pšenica jarná	4,01 ha	6,0 t	1,50 t/ha
Ozimný jačmeň	52,82 ha	195,5 t	3,70 t/ha
386,63 ha		1022,5 t	Ø 2,64 t/ha

Zemiaky sme zasadili preosievacou linkou na výmere 88,92 ha, z toho lupienkárskych odrôd (Hermes, Lady Claire, Ramos) je 88,83 % produkcie a 11,17 % sú konzumné zemiaky. Plán výroby zemiakov na rok 2021 bol 2137,5 ton s výnosom 25,12 t/1 ha. Úroda zemiakov bola 1311 t, t. j. 14,7 t/ha, čo je plnenie na 61,33 %.

Produkcia zemiakov podľa triedenia v roku 2021:

- Konzumné	1142,00 t
- Sadba	154,00 t
- Kŕmne	15,00 t
SPOLU	1311,00 t

Krmoviny

Z plôch TTP, VRK a ďatelín sme vyrobili:

Seno	1731 t	plán	1500,0 t	48,7 %
Senáž	12717 t	plán	17000,0 t	95,0 %
Pastva	10000 t	plán	10000,0 t	100,0 %

Zasiláždvali sme 1640,0 t kukurice, čo je plnenie na 73,5 %. Priemerná úroda kukurice je 20,6 t/ha. Celá produkcia je uskladnená v Trstenej.

Tržby v rastlinnej výrobe sme dosiahli vo výške 71 439,70 €, čo je 85,05 % z plánovaných 84 000,00 €. Z toho tržby za pšenicu boli 253,17 €, za zemiaky 67 234,41 €, za siláž 545,49 € a za seno 3 406,63 €. Ostatné výrobky rastlinnej výroby sa realizovali cez živočíšnu výrobu. Rok 2020 hodnotíme ako nepriaznivý hlavne z hľadiska predaja zemiakov.

Pre rok 2022 sme naplánovali pestovať obilniny na výmere 347,10 ha s priemerným hektárovým výnosom 3,86 t / 1 ha, zemiaky na výmere 80,50 ha s priemerným výnosom 25,00 t / 1 ha, výrobu siláže z lúk, VRK a ďatelín 7 629,8 t, z kukurice 2 142,5 t, výrobu sena 1 500 t. Celková hodnota plánovanej produkcie rastlinnej výroby pre rok 2022 predstavuje 1 090 tis.€.

2. Výsledky živočíšnej výroby

Stavy hospodárskych zvierat k 31.12.2021 boli nasledovné: 1356 kusov hovädzieho dobytku z toho 611 kusov dojníc a 1283 kusov oviec z toho 1090 kusov bahníc, z toho 827 kusov dojných.

Produkcia živočíšnej výroby bola nasledovná: narodilo sa 500 kusov teliat a 965 kusov jahniat. Vyrobilo sa 3 425 500 litrov kravského mlieka a 80 791 litrov ovčieho mlieka. Dojivosť na bahnicu bola 80 litrov, výroba na kravu/1 deň 16,890 litrov a dodávka na kravu/1 deň 15,971 litra. Výroba na kravu za rok bola 5829 litrov a dodávka 5623 litrov. Stavy kráv sa nedarí naplniť na 750 kusov, u oviec je potrebné znížiť stav bahníc a zvýšiť dojivosť.

Hlavným výrobkom v živočíšnej výrobe je výroba a predaj kravského mlieka do Liptovskej mliekárne. Pre porovnanie uvádzam predaj a speňažovanie mlieka za posledných 6 rokov.

Rok	mlieko Trstená	mlieko Ústie	mlieko spolu	pr. cena	tržby / €
2016	2635205	673475	3308680	0,2710	898227,21
2017	2825700	591970	3417670	0,3250	1108042,57
2018	2699739	531460	3231199	0,3310	1069300,48
2019	2545750	491675	3037425	0,3423	1039754,71
2020	2615411	393504	3008915	0,3393	1020913,93

2021 2834980 469024 3304004 0,3450 1139510,61

V roku 2021 bolo dodané o 285089 litrov mlieka viac oproti roku 2020 v priemernej cene 0,3450 €/1l, čo spôsobilo zvýšenie tržieb o 118596,68 €. Množstvom predaného mlieka v litroch sme sa dostali takmer na úroveň roku 2016, kedy predaj mlieka predstavoval 3308680 l. Ešte vždy sme nedosiahli úroveň roku 2017, kedy sme predali 3417670 l, čo bolo najviac za posledných šesť rokov. Tržby za mlieko prekročili tržby sledovaného obdobia vzhľadom na vyššiu priemernú cenu za liter.

V roku 2021 sme teda predali 3 304 004 litrov mlieka za 1 139 510,61 € v priemernej realizačnej cene 0,3450 €/1 liter. Oproti plánu sme tržby za mlieko prekročili o 51 510,61€. Plán tržieb za mlieko bol 1 088 000 €, čo je plnenie na 104,73 %.

Z uvedených skutočností vidíme, že cena rozhoduje o výške zisku alebo straty v našom podniku v najväčšej miere. Budúcnosť chovu dojníc u nás, ale aj na Slovensku vôbec závisí od rozhodnutí štátu a Európskej únie. Skončené kvóty na mlieko v krajinách európskej únie urobili chaos vo výrobe mlieka, v cenách mlieka a hlavne v konkurencie schopnosti predaja mlieka a mliečnych výrobkov. Predajnosť mlieka a výrobkov z neho je nízka, pretože je prebytok na trhu a ceny prudko padajú dole. Túto situáciu môže vyriešiť len mimoriadna dotácia na dodané mlieko, ktoré v súčasnosti rieši krízový štáb vytvorený v rámci Slovenskej republiky.

Speňažovanie produktov ŽV:	2019	2020	2021
HD – býky	1,81 €/ 1 kg	1,75 €/ 1 kg	1,71 €/ 1 kg
Teľatá chovné obyvn.	3,33 €/ 1 kg	3,54 €/ 1 kg	3,99 €/ 1 kg
Teľatá chovné organiz.	- - - -	3,60 €/ 1 kg	3,80 €/ 1 kg
Mliečne jahňatá obyvn.	1,00 €/ 1 kg	1,00 €/ 1 kg	1,12 €/ 1 kg
Mliečne jahňatá organiz.	2,14 €/ 1 kg	1,88 €/ 1 kg	2,30 €/ 1 kg
Ovčie mlieko Q. – LM	0,93 €/ 1 liter	1,02 €/ 1 kg	1,02 €/ 1 l
Ovčia vlna	0,15 €/ 1 kg	0,10 €/ 1 kg	0,10 €/ 1 kg

Celkové tržby za živočíšnu výrobu boli vo výške 1 317 855,30 €, z toho tržby za mlieko boli vo výške 1 139 510,61 €, za syr 50,18 €, za vlnu 350,00 €, za maštalný hnoj 39,00 €, za ovčie mlieko 37 943,95 €, za mliečne chovné a jatočné jahňatá 14 052,38 €, za chovné teľatá 25 512,44 €, jatočné býky 100 396,74 €. Tržby z predaného dlhodobého hmotného majetku v roku 2021 boli vo výške 12 967,50 € za jatočné kravy. Tržby v živočíšnej výrobe vo výške 1 317 855,30 € sa splnili na 94,67 %, keď plán tržieb bol 1 392 000 €.

Vyradených bolo 96 kusov kráv a úhyn 21 kusov. Prevod do základného stáda bol 134 kusov a predaj jatočných kráv 16 kusov.

Na vlastnom bitúnku sme porážali dobytok z vlastných chovov, ale robili sme aj služby pre susedné podniky. Dosiahli sme výkony bitúnku 69 977,01 €. Tržby z bitúnku za mäso boli

vo výške 11 680,02 €, za porážanie zvierat 341,67 €, aktivácia zvierat do bitúnku 48 709,64 €, tovar 9 245,68 €.

Vlastný dobytok sme realizovali cez bitúnok v počte: teľatá do 3 mesiacov 42 kusov, teľatá 3-6 mesiacov 18 kusov, jalovice do 2 rokov 28 kusov, výkrm HD – býky 6 kusov, kravy 93 kusov, jahňatá 161 kusov a bahnice 45 kusov. Predaj mäsa sa realizuje cez družstevnú predajňu a cez stravovacie zariadenia škôl, hotelov a reštaurácií.

V chove oviec boli dosiahnuté nasledovné výsledky:

Nadojili sme 80 791 litrov mlieka, z toho sme 37 354 litrov predali spracovateľským organizáciám, ostatné mlieko sme spracovali na ovčí syr a bryndzu. Tržby za ovčie mlieko boli vo výške 37 943,95 €, ovčí syr 50,18 €, ovčiu vlnu 350,00 €, mliečne a jatočné jahňatá 14 052,38 €, cez vlastnú predajňu sme realizovali syr za 26 705,95 €. Celkové tržby teda boli 52 396,51 € a aktivácia ovčieho syra do predajne bola vo výške 26 705,95 €. Zrušili sme šľachtiteľský a experimentálny chov oviec a prešli sme na šľachtenie slovenskej dojenej ovce, ktoré zahŕňa kríženie vyslovene na zvýšenie dojivosti a telesného rámca s plemenami cigája, lakon, východofríz a valaška.

Pre rok 2022 plánujeme dodávku kravského mlieka 3 600 tis.. litrov. Produkciu ovčieho mlieka vo výške 70 000 litrov, ktorej prevažnú časť bude tvoriť dodávka do Liptovskej mliekárne. Zostávajúca produkcia bude použitá na spracovanie na čerstvý a údený ovčí syr, bryndzu a žinčicu.

Plánujeme predaj jahniat, teliat, výkrmového HD a kráv. Plánujeme ďalej zvýšiť stavy kráv a budeme pokračovať v realizácii kráv, jalovic a býkov z našich chovov cez náš vlastný bitúnok, ako aj v poskytovaní služieb pre cudzích pri porážaní zvierat a rozrábke. Celková hodnota plánovanej produkcie ŽV je 1 966 tis. € a plán tržieb pre rok 2021 je 1 570 tis. €.

3. Úsek Lupienkárne

Plánovaný zámer na začiatku roka 2021 vyrobiť 245 t lupienkov sa nám podarilo prekročiť a vyrobili sme 254,6 t. Plán výroby sa tak splnil na 103,92 %. Lupienkáreň funguje v režime jednozmennej prevádzky.

Vyrobili sme celkom 1 849 492 vreciek zemiakových lupienkov v hodnote 724 670,52 €.

Predaj bol 1 774 486 vreciek v hodnote 694 898,10 € oproti plánovaným 708 000 €, čo je plnenie na 98,15 % a tržby vo výške 724 670,52 € k plánu 780 000 € splnené na 92,91 %.

V roku 2021 predaj pre COOP Jednotu bol 692 760 vreciek, t.j. 91,62 t a predaj vlastných oravských zemiakových lupienkov bol 1 081 726 vreciek, t.j. 153,19 t.

Na výrobu zemiakových lupienkov sme za rok 2021 spotrebovali:

- Zemiaky vlastné 1 204,25 t / 183 495,00 € / 152,37 €/ t
- Zemiaky nakúpené 151,06 t / 32 732,20 € / 216,68 €/ t

Spolu: 1 355,31 t / 216 227,20 €

Celková výťažnosť vlastných aj nakúpených zemiakov bola 5,32 kg zemiakov/ 1 kg zemiakových lupienkov. Zemiaky na výrobu zemiakových lupienkov sme nakupovali od firmy Agroservice Trnava. Ostatnú spotrebu pokryla naša vlastná produkcia.

Tento úsek má rezervy v znižovaní materiálových a režijných nákladov, v spotrebe zemiakov na 1 kg lupienkov závislej od kvality vlastnej produkcie zemiakov a kvality dodaných zemiakov.

Plánovaná výroba pre rok 2022 je 260 t zemiakových lupienkov v hodnote 760 tis. €.

Úsek investičnej činnosti

V roku 2021 sme obstarali nasledovný majetok:

P.č.	Názov obstaraného majetku	OC v €
1.	Sušička vzduchu	1 265,00 €
2.	Automatická váha ATW260	5 110,00 €
3.	Traktor Deutz Fahr Agrotron	139 000,00 €
4.	Podvozok MEGA 21	34 493,00 €
	Spolu:	179 868,00 €

Do obnovy základného stáda sme investovali **243 810,78 €** a tak celkové investície boli vo výške **423 678,78 €**.

Taktiež ako po iné roky boli aj tento rok vykonané bežné opravy a údržby budov a opravy strojov a technológií. Celkové náklady na opravy dosiahli výšku 52 775,63 €.

4. Úsek technických služieb

Na úseku technických služieb je snahou každý rok obnoviť strojový park. Riadime sa možnosťou dostupnosti finančných prostriedkov. Novo zakúpenou technológiou dosahujeme veľmi dobré výsledky vo výkone stroja, úspore PHM a tiež v úspore pracovných síl.

Ľahšie zvládame náročnosť poľnohospodárskych prác pri počte 23 pracovníkov na úseku – traktorista 14, vodič nákladných automobilov 2, dielenský 3, ktorí sú v sezóne využívaní do traktorov a nákladných automobilov .

Nové stroje, technológie sú veľmi moderné, výkonné stroje, plne mechanizované, čistá elektronika, čím vznikajú veľké nároky na prevádzkovanie. U týchto strojov je priorita – skúsenosť, odbornosť obsluhy stroja a najmä vzťah k tejto práci – toto je základ úspechu životnosti strojov a technológií. Traktory, závesné náradia, krmné vozy sú na vysokej technickej úrovni – čo znamená veľkú náročnosť na starostlivosť, nie je možné všetko si opravovať vo vlastnej dielni, ale renomovanými pracovníkmi z dodávateľskej firmy.

Ďalším veľkým problémom v poslednom roku je pracovná sila – odbornosť, kvalifikácia traktorista už neexistuje. Poľnohospodárske školy tohto zamerania boli zrušené. Je nedostatok odborne zdatných pracovníkov, ponúkaná mzda za prácu je pre uchádzačov nezaujímavá. V oblasti nákladov sú vysoké náklady na náhradné diely na nové stroje a servis týchto strojov.

Služby od iných firiem ako je sadenie zemiakov sme využili aj v roku 2021 firmou GRIMME. Máme v pláne investovať do tejto linky, pretože už ani iná technológia ako táto na sadenie zemiakov nie je. Zemiaky sú veľmi náročná plodina na pestovanie a každý rok je špecifický. Musíme vynakladať veľa úsilia na zasadenie a zber úrody prevažne z dôvodu nepriaznivého počasia. Podpisuje sa to aj na technickom stave zemiakových kombajnov, ktoré sú vybavené moderne, ovládanie taktiež elektronicky.

Pri zbere krmovín sme využívali samohodnou rezačkou CLASS a rezačkou JOHN sme si vypomáhali hlavne pri rezaní kukurice, traktory + 3 kusy MEGA 20, 3 kusy GRANDY, 2 kusy T 815.

Veľmi dobré je využitie kosačiek Pottinger 2 kusy bočná a predná a 1 kus Pottinger 4,2 m záber, je tu úspora minimálne 6 pracovníkov.

Vlastníme 1 kus lis slamy CLAAS, ktorý je veľmi využívaný hlavne v ťažšie dostupných terénoch a kde máme veľké prepravné vzdialenosti, čo je náročné na zber sena Horalmi, ktoré máme už zastaralé, v roku 2018 sme investovali do nákupu samozberacích vozov typu FARO, vlastníme 2 ks. Zbierame ešte aj so samozberacím vozom HORAL v počte 2 ks. Vek našich horalov je 20 – 25 rokov.

Okrem poľnohospodárskych prác mulčujeme ťažko dostupné plochy. Zber zemiakov zabezpečujeme 2 kusmi zemiakových kombajnov GRIMME + odvoz T815 alebo traktor DEUTZ FAHR + MEGA. Ďalej sme zabezpečovali jesennú orbu, sejbu ozimín, rozmetanie maštalného hnoja, taktiež sme zakúpili 2 ks rozmetač. maštalného hnoja typu JEANTIL. Počas celého roka zabezpečujeme chod živočíšnej výroby v Trstenej, Brezovici, Ústí, Zábiedove. Používame krmny voz BVL. Krmny voz HIMEL využívame v Brezovici pri kŕmení oviec a v Ústí nad Priehradou na kŕmenie hovädzieho dobytku. Maštalný hnoj vyhrňame BOBCATOM, prevádzame aj ťahanie kejdy v Ústí, močovky a vody z Lupienkárne. Na úseku Lupienkárne sme počas celého roka zabezpečovali rozvoz zemiakových lupienkov pomocou nákladného automobilov MAN a 1 kus Citroen Jumper. V maximálnej možnej miere sme využívali vytáženie áut aj na spiatočnej ceste na dovoz komponentov KZ, osiva, sadiva, náhradných dielov.

V roku 2021 sme zakúpili 2 nové stroje. Kolesový traktor Deutz Fahr Agrottron 7250, ktorý sme financovali formou lízingu. Podvozok MEGA 21 bol financovaný formou splátok priamo dodávateľovi. Na tento stroj nám bola z rozpočtu Mesta Trstená poskytnutá dotácia 3500,00 €.

Uvádžam niektoré nákladové položky úseku TS za rok 2021 v porovnaní s rokom 2020

Položka	r. 2020	r. 2021
Náhradné diely	31 971	42 018
Pohonné hmoty	160 327	186 309
Ostatný materiál	18 193	18 724
Opravy od cudzích	64 378	16 160
STK	876	1 527
Mýto	5 250	5 758
Poistné	22 098	23 429
Odpisy	91 978	93 435
Daň z motorových vozidiel	2 615	2 584

Nákladovosť výroby vo výraznej miere ovplyvnila cena nafty, ktorá v roku 2021 mala priebežne rastúci charakter. Pod zvýšené náklady na náhradné diely sa v istej miere podpísala skutočnosť, že tieto sme použili na opravy vykonané vo vlastnej réžii na jednej strane a na strane druhej sa v ich cene už odrazilo celkové zvyšovanie cien výrobkov a služieb.

Pokles nákladov na opravy do istej miery ovplyvnil nákup nových strojov, hlavne traktora a tiež skutočnosť, že išlo o opravy, ktoré sme schopní urobiť vo vlastnej dielni, prostredníctvom vlastných dielenských pracovníkov. Preto boli aj náklady na náhradné diely vyššie, ale na opravy poklesli.

Energetika a vodné hospodárstvo

V roku 2021 sme spotrebovali 831 639 kWh elektrickej energie, za čo sme zaplatili 105 599,82 €.

Nákup zemného plynu sme realizovali v objeme 119 622 m³, v celkovej sume 38 968,39 €. Na výrobu zemiakových lupienkov sa spotrebovalo 96 041 m³ zemného plynu. Vyššia spotreba plynu bola spôsobená vyššou výrobou zemiakových lupienkov.

Na spotrebe a platbách za elektrickú energiu a plyn sa najviac podieľala živočíšna výroba a lupienkáreň.

Ceny energie v roku 2021 boli nasledovné:

- cena plynu bola 0,326 €/m³
- cena elektrickej energie činí 0,127 za kWh

V roku 2021 sme spotrebovali 29 194 m³ vody. Za spotrebovanú vodu sme zaplatili 30 231,68 €. Cena vody v roku 2021 bola 1,036 €/1 m³.

Sociálna starostlivosť, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, požiarne ochrana

V sociálnej oblasti s prihliadnutím na ekonomickú situáciu venovalo družstvo dostatočnú pozornosť v zabezpečení ochranných prostriedkov, obuvi, odevov, práškov na pranie a hygienických potrieb.

Zo sociálneho fondu boli vyplatené prostriedky vo výške 3 907,45 €. Táto suma bola použitá na príspevok na závodné stravovanie. Tvorba sociálneho fondu v roku 2021 bola vo výške 6 421,00 €. Priame náklady na jeden obed boli 3,05 €, stravný lístok bol v hodnote 0,80 € - úhrada zamestnanca.

V roku 2021 bolo práceneschopných 36 zamestnancov z toho 13 žien a 26 mužov. V karanténe z toho bolo 12 zamestnancov (5 žien a 7 mužov). Mali sme 2 pracovné úrazy v celkovom trvaní 78 dní. 2 zamestnanci mali úraz zaradený do kategórie ostatných úrazov v trvaní 56 dní.

Na úseku PO nebola v roku 2021 vykonaná žiadna kontrola pracovníkmi Okresnej správy Zboru PO v Dolnom Kubíne. Bolo vykonaných 16 kontroly technikom PO a členmi vedenia na štyroch hospodárskych dvoroch.

Výsledky finančného hospodárenia za rok 2021

Rok 2021 sme uzavreli účtovnou závierkou k 31.12.2021. Zúčtovali sme všetky inventúrne rozdiely, dotácie a vyčíslili sme hospodársky výsledok. Podali sme daňové priznanie. Pre rok 2021 sme mali vybavený kontokorentný úver vo výške 140 000 €, krátkodobý prevádzkový úver výšky 750 000 € a krátkodobý bankový úver na úhradu záväzkov vo výške 150 000 €. Kontokorentný úver je krytý pohľadávkami a prevádzkový úver dotáciami EÚ. Ku koncu roka nesplatené úvery predstavovali čiastku 412 428 €.

Výrobné úlohy sme nesplnili v súlade s plánom a to nesplnením plánu RV a ŽV. Výroba dosiahla výšku 2 852 306 €, bolo to menej o 65 626 € oproti roku 2020, kedy bola výroba 2 917 932 €. Celkové výnosy včítane vnútropodnikových výnosov sme splnili na 88,74 % a to: 5 404 000 € k plánu 6 090 000 € a celkové náklady včítane vnútropodnikových nákladov vo výške 5 692 000 € sa splnili na 94,32 % k plánu 6 035 000 €, čím bol vytvorený hospodársky

výsledok vo výške mínus -288 377 € po zdanení. Spotreba materiálu a energie dosiahla výšku 1 654 956 € a služieb 279 667 €. Mzdové náklady predstavujú sumu 1 245 214 €, osobné náklady celkom 1 734 934 €, dane 37 144 €, odpisy 531 337 € a finančné náklady 20 944 €.

Celkové tržby v roku 2021 za vlastné výrobky a služby boli vo výške 2 218 436 €, čo je oproti plánu 2 325 000 € menej o 106 564 € a plnenie na 95,42 %. rastlinnej výrobe tržby predstavovali 71 440 €, čo je 85,05 % oproti plánu za predaj obilnín, sena, siláže a zemiakov. V živočíšnej výrobe vo výške 1 317 855 € oproti plánu 1 392 000 € čo je 94,67 % za mlieko ovčie a kravské, syr, vlnu, jatočné býky, mliečne jahňatá jatočné, teľatá chovné, mladé ovce jatočné a zvieratá základného stáda.

Tržby Lupienkárne boli 754 219 €, čo je 96,67 % oproti plánu 780 000 €, bitútku 12 071 €, čo je 80,47 % oproti plánu 15 000 €, tržby z predaja tovaru 211 304 € oproti plánu 225 000 €, čo je plnenie 93,91 % a tržby za služby v hodnote 63 243 €. Patria tu služby ND, TR, kombajnov, ťažkých mechanizmov, závodnej kuchyne, prenájom priestorov.

Z výsledkov jednotlivých úsekov je vidieť, že sa plánované úlohy nesplnili. Tržby rastlinnej výroby sa nenaoplnili vzhľadom na nesplnené tržby za zemiaky, vo vysokej miere spôsobené vplyvom opatrení COVID 19. Vyskytli sa nedostatky v reprodukcii a sezónnosti telenia kráv a nesplnila sa plánovaná aktivácia. Zlá situácia bola na trhu v oblasti realizácie cien mäsa. V lupienkárni bola produkcia 244 t oproti plánu 245 t, čím sme naplnili plánovanú výrobu zemiakových lupienkov.

Pre zabezpečenie dobrého výsledku podniku a jeho menej problémového chodu sme sa pri spracovaní plánov zamerali na zvyšovanie tržieb, čo sa v uplynulých rokoch nedarilo. Tento rok, i keď sme plán tržieb nenaplnili, predsa len sme dosiahli tržby vyššie ako predchádzajúci rok, a to cca o 148 tis. €.

Neobežný majetok má hodnotu netto 1 597 086 € obežný majetok netto 1 375 735 €, z toho zásoby boli 1 095 569 €, pohľadávky netto 274 018 €, finančný majetok 6 148 €. Vlastné imanie dosiahlo hodnotu 1 399 250 €. Záväzky dosiahli výšku 1 375 501 €, z toho záväzky z obchodného styku boli 388 812 €.

Stav peňažných prostriedkov, pohľadávok a záväzkov k 31.12.2021

Peňažné prostriedky na bankových účtoch + peniaze na ceste	3 385 €
Pokladňa + ceniny	2 763 €

Pohľadávky k 31.12.2021

Pohľadávky krátkodobé netto spolu 274 018 €, z toho z obchodného styku 146 514 €. Pohľadávky voči ŠR – neuhradené dotácie vo výške 127 186 € a pohľadávka na zálohy na palubné jednotky MÝTO 200 € a preplatok na dani z motorových vozidiel 46 €.

Závazky k 31.12.2021

Krátkodobé záväzky spolu 737 707 €, z toho záväzky z obchodného styku 388 812 €, záväzky voči členom 36 633 €, voči zamestnancom 45 006 €, záväzky zo sociálneho poistenia 51 006 €, daňové záväzky 18 661 €, ostatné záväzky 197 589 €.

Výrobný zámer na rok 2021 bol nasledovný: výnosy spolu 6 090 000 €, náklady spolu 6 035 000 €, družstvo predpokladalo hospodársky výsledok vo výške +55 €.

Návrh na vysporiadanie hospodárskeho výsledku za rok 2021

Hospodársky výsledok za rok 2021 – strata vo výške -288 377,06 € - zaúčtuje sa na účet 429 100 – neuhradená strata minulých rokov

Finančné a ekonomické ukazovatele v roku 2021

Zamestnanci	rok 2020	rok 2021
priemerný počet	103	97
z toho riadiacich	9	9
mzdové náklady	1 201 228	1 245 214
Čerpanie sociálneho fondu	2 705	3 907
MAJETOK	rok 2020	rok 2021
majetok spolu	3 195 725	2 977 884
neobežný majetok	1 712 057	1 597 086
obežný majetok	1 479 639	1 375 735
z toho: zásoby	1 187 735	1 095 569
krátkodobé pohľadávky	289 001	274 018
v tom z obch. styku	165 210	146 514
finančný majetok	2 903	6 148
časové rozlíšenie aktív	4 029	5 063
Podiel obežného majetku na majetku celkom v %	46,30	46,20

VLASTNÉ IMANIE	rok 2020	rok 2021
vlastné imanie spolu	1 686 633	1 398 330
z toho: základné imanie	454 994	455 691
ostatné kapitálové fondy	1 896 437	1 896 435
zákonne rezervné fondy	298 970	299 269
výsledok hospodárenia min. rokov	-667 395	-902 829
výsledok hospodárenia za účt. obd.	-235 434	-288 377
Závázky spolu:	1 281 973	1 375 501
Rezevy	87 204	95 751
Dlhodobé záväzky	140 674	129 615
Krátkodobé záväzky	852 234	737 707
z toho: voči dodávateľom	517 029	388 812
Bankové úvery spolu:	201 861	344 928
z toho: dlhodobé		
krátkodobé	201 861	344 928
Časové rozlíšenie	227 119	203 133
Vlastné imanie a záväzky	3 195 725	2 977 884
miera zadĺženosti v %	40,11	46,19

miera zadĺženosti = záväzky celkom / majetok spolu x 100

TRŽBY	rok 2020	rok 2021
Tržby z predaja výrobkov	2 017 376	2 155 193
Tržby z predaja služieb	52 606	63 243
Tržby za tovar	229 106	211 304
Tržby HIM - zvieratá	11 432	12 968
Čistý obrat	2 310 520	2 442 709

	2020	2021
Doba obratu majetku celkom		
(dni)	505	445
neobežného majetku	270	239
obežného majetku	234	206
zásob	188	163

DO celkového. maj. = majetok celkom / tržby x 365

DO neobež. maj. = neobežný majetok / tržby x 365

DO obežného maj. = obežný majetok / tržby x 365

DO zásob = zásoby / tržby x 365

stav zásob k 1. 1. 2021 a k 31. 12. 2021 :2

Obchodná marža

	rok 2020	rok 2021
Tržby z predaja tovaru	229 106	211 304
náklady na predaný tovar	199 356	183 229
obchodná marža v €	29 750	28 075
obchodná marža v %	14,92	15,32

obchodná marža v % = obchodná marža v € /
náklady na predaný tovar x 100

VÝNOSY	rok 2020	rok 2021
tržby z predaja tovaru	229 106	211 304
tržby z predaja služieb	52 606	63 243
tržby z predaja NaHIM	30 671	17 685
ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	1 067 498	1 142 599
výnosy z hospodárskej činnosti spolu	4 245 207	4 223 599
NÁKLADY		
náklady na obstaranie tovaru	199 356	183 229
spotreba materiálu, energie a ost.	1 587 015	1 654 956
služby	322 595	277 667
osobné náklady	1 673 853	1 734 934
dane a poplatky	35 367	37 144
odpisy a opravné položky na DNaHIM	560 373	531 337
ZC predaného DM a materiálu	11 557	7 872
opravné položky k pohľadávkam	8 448	0
ostatné náklady na hospod. činnosť	47 813	51 420
náklady na hospodársku činnosť spolu	4 446 377	4 478 559
čistý obrat	2 310 520	2 442 709
pridaná hodnota	1 038 072	957 758
výsledok hospodárenia z hosp. činnosti	-201 170	-254 960

Náklady na finančnú činnosť	20 099	20 944
Výnosy z finančnej činnosti	0	0
Výsledok hospod. z finančnej činnosti	-20 099	-20 944
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	rok 2020	rok 2021
výsledok pred zdanením	-221 269	-275 904
daň z príjmu splatná		
daň z príjmu odložená	14 165	12 473
daň z príjmu	14 165	12 473
výsledok hospodárenia po zdanení	-235 434	-288 377

Likvidita	rok 2020	rok 2021
okamžitá	0,03	0,83
bežná	0,34	0,38
celková	1,74	1,86

Likvidita okamžitá = finančný majetok / krátkodobé záväzky

Likvidita bežná = (finančný majetok + krátkodobé pohľadávky bez pohľadávok po lehote splatnosti) / krátkodobé záväzky

Likvidita celková = (obežný majetok - dlhodobé pohľadávky) / krátkodobé záväzky

Odporúčané hodnoty sú pri likvidite : okamžitej: 0,9 - 1,1 ;

bežnej: 1,0 - 1,5 ; celkovej: 1,5 - 2,5

Finančné ukazovatele	rok 2020	rok 2021
zadĺženosť celková %	40,11	46,19
finančná samostatnosť %	52,77	46,99
podiel vlastných a cudzích zdrojov %	131,56	101,73
finančná stabilita %	57,18	51,34
finančná páka vlastného imania	1,89	2,13
veriteľské riziko %	40,11	46,19

zadĺženosť celková = záväzky celkom / majetok celkom x 100

finančná samostatnosť = vlastné imanie / majetok celkom x 100

podiel vlastných a cudzích zdrojov = vlastné imanie / záväzky celkom x 100

finančná stabilita = (vlastné imanie + dlhodobé záväzky) / majetok celkom x 100

finančná páka vlastného imania = majetok celkom / vlastné imanie

veriteľské riziko = záväzky celkom / majetok celkom x 100

- Chceme pokračovať v trende, že aj keď z roka na rok dostávame menej dotácií, chceme to nahradiť výrobou a vlastnými tržbami za výrobky z vlastnej produkcie.

Podnikateľský zámer PD Trsteník Trstená na rok 2021

Výnosy spolu / včítane vnútropodnikových výnosov/ **6 358 000/**

Tržby - výrobky RV, ŽV, Lupienkárne	2 646 000
Produkcia – výrobkov RV, ŽV, Lupienkárne	4 481 000
Predaj výrobkov RV, ŽV, Lupienkárne, Bitúнку	3 168 000
Spotreba vl. osív, sadív, krmív a ost. výrob. vl. výroby	1 032 000
Aktivácia – výr. KZ, presun mäsa , lupienok do predajne a ZK	607 000
Tržby tovar - predajňa	250 000
Tržby – zvieratá zákl. stáda - predaj	48 000
Ost.výnosy – dotácie zo ŠR a EÚ	1 132 000
VPV	1 387 000

Spolu náklady / včítane vnútropodnikových nákladov /**6 349 000/**

Materiálové náklady	1 804 000
Energia a voda	262 000
NC tovaru	190 000
Opravy	69 000
Ost.výkony	230 000
Cest. + repre	11 000
Osobné náklady	1 682 000
Dane	41 000
ZC DHM a mat.	8 000
OPN	117 000
Odpisy	525 000
Fin. náklady	23 000
VPN + réžia	1 387 000
Zisk pred zdanením	+ 9 000

Družstvo nevykonáva činnosť v oblasti výskumu a nemá organizačnú zložku v zahraničí, neobstaralo majetkové podiely v obchodných spoločnostiach alebo družstvách.

Životné prostredie – v rámci projektu PRV modernizácia fariem 2009 – 2013 sme riešili hnojné koncovky na hospodárskom dvore Trstená a uskladnenie maštalného hnoja, vybudovali sme nové hnojisko na priebežné uskladnenie maštalného hnoja, ako aj nové poľné hnojisko Nad Jurčová. V tejto činnosti družstvo naďalej pokračuje udržiavaním hospodárstiev a prevenciou tak, aby neohrozovalo okolité životné prostredie. Európska únia poskytuje prostriedky v rámci agroenviromentálno-klimatických opatrení na ochranu biotopov v horských a vysokohorských oblastiach, ako aj oblastiach s chránenými živočíchmi a v ťažko dostupných oblastiach, ktoré tiež využívame na ochranu životného prostredia.

Zamestnanosť - Poľnohospodárske družstvo zamestnáva 90 pracovníkov na úsekoch rastlinnej výroby, živočíšnej výroby, technických služieb, lupienkarne. Na dnešné podmienky je to pomerne veľa vzhľadom na odvodovú a daňovú zaťaženosť. V podniku je pomerne vysoká veková štruktúra pracovníkov. V súčasnosti vznikajú problémy s obsadením pracovných miest na úseku technických služieb – vodičov, traktoristov, opravárov, na úseku živočíšnej výroby – pomocných pracovníkov, dojičov a pod., ale aj na úseku manažmentu a riadenia. Nedostatok spôsobilo zrušenie odborných poľnohospodárskych škôl, ktoré vychovávali odborníkov pre poľnohospodárstvo pre všetky úseky činnosti družstva, ale aj to, že poľnohospodárstvo nie je dosť lukratívne odvetvie pre mladých ľudí z titulu nižšieho finančného pracovného ohodnotenia. Družstvo neplánuje znižovať počty pracovníkov, potrebuje si skôr vychovať svojich nástupcov, ktorí by pokračovali v práci v poľnohospodárstve.

Aj v tomto roku sme pociťovali obmedzenia v súvislosti s pretrvávajúcim šírením ochorenia COVID 19. Mimoriadna situácia, ktorá bola vyvolaná týmto vírusom zasiahla do všetkých oblastí života všetkých firiem a mala vplyv na podnikateľské a obchodné aktivity, ako aj na finančnú situáciu nášho podniku.

Družstvo malo uzatvorené dohody na predaj konzumných zemiakov do reštaurácií a školských jedální, ktoré boli z dôvodu pandémie COVID-19 zatvorené. Zemiaky zostali na sklade a v tomto roku boli odpísané do strát. Tiež v dôsledku zatvorenia reštaurácií a škôl došlo k poklesu tržieb z predaja mäsa v podnikovej predajni.

V danom období nedokážeme odhadnúť na aké časové obdobie ešte budú mať vplyv okolností vyvolané opatreniami v boji proti COVID19, prípadne do akej miery môžu narušiť našu schopnosť pokračovať v činnosti. Vieme však, že k tomuto problému sa pridal aj vojnový konflikt na Ukrajine a v dôsledku týchto skutočností sa rapídne zvýšili ceny energií, plynu, pohonných hmôt a mnohých poľnohospodárskych komodít, ktoré tvoria základ pre výrobu krmných zmesí a zemiakových lupienkov.

Ak aj budú zabezpečené toky finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a ŠR plynule a včas, nevieme s istotou povedať, či toto náročné obdobie prekonáme bez výrazného obmedzenia činnosti alebo či ho vôbec prekonáme.

Záver

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na výsledku v roku 2021. Všetkým zamestnancom za ich pracovitosť, za prácu v nadčasoch i za ochotu pracovať počas sobôt a nedeľ. Ďakujem všetkým obchodným partnerom, či už odberateľom alebo dodávateľom, za korektné vzťahy a porozumenie pri úhrade záväzkov.

Podpory sú čoraz nižšie a tlak na úbytok pôdy čoraz vyšší a toto sa v nemalej miere podpisuje na celkovom výsledku podniku. Usilujeme sa o to, aby pre roky 2021 – 2027 bolo plnenie tržieb jedným z ukazovateľov pre poberanie podpôr, čo by nám veľmi pomohlo. Zmiernil by sa tlak na pôdu a systém by sa ešte viac zjednodušil. Európska únia konštatuje, že Slovensko je krajina, ktorá má najnižšie tržby na 1 hektár poľnohospodárskej pôdy v celej únii. Podpory za tržby a vyššie ceny výrobkov by náš podnik posunuli k stabilite a rozvoju. Preto je potrebné zmeniť systém podpôr s tým, aby sa neplatilo za ničnerobenie.

Pre rok 2022 počítame so stabilnou úrodou zemiakov, s vyššími tržbami za mlieko a zemiakové lupienky. Situácia od začiatku roku 2022 poukazuje na prehlbujúcu sa krízu hospodárstva ako vo svete, tak aj na Slovensku. Uvedené problémy v ekonomike, tak na národnej ako aj svetovej úrovni, začali vypuknutím pandémie Covid 19 a vojna na Ukrajine ich už len urýchlila. Inflácia sa blíži na úroveň 13 %, čo je najviac za posledných 22 rokov. Samozrejme nám poľnohospodárom situáciu komplikuje aj extrémne počasie, ktoré sa momentálne prejavuje vo forme sucha. Pri jarných prácach nám počasie prialo viac ako minulý rok. Napriek tomu sucho signalizuje náročné obdobie z pohľadu výnosov či už zelenej hmoty, obilia i zemiakov. Skúsenosti minulých rokov nám ukazujú, že veľakrát sucho ide ruka v ruke s extrémnymi búrkami a zrážkami.

A čo je teda dobrým predpokladom k lepšiemu výsledku v r.2022, ktorý máme v polovici?

Želáme si priaznivé poveternostné podmienky, dobré úrody krmovín, obilia a zemiakov. Taktiež vyššiu produkciu mlieka a mäsa a priaznivejšie ceny našich produktov. Poľnohospodár vždy dúfa, že prežije a verí, že bude lepšie.

Ešte stále máme rezervy, či v odbornom vedení v maštali, či na poli, alebo aj pri realizácii našich výrobkov.

Celkom na záver chcem ešte raz poďakovať Vám všetkým za podporu v predchádzajúcom období. Vedeniu družstva chcem popriať dobré zdravie, pohodu, veľa múdrych rozhodnutí v súlade so svedomím, v duchu lásky a všeobecného dobra, či už na poli, v maštali alebo v iných strategických rozhodnutiach. Veľa dobrých ľudí okolo, ktorí sa v dobrom vedia obetovať pre druhých, ktorí dokážu družstvo viesť bez zbytočných hádok a konfliktov a ktorí prinesú slušnosť a ľudskosť do podnikovej kultúry, čím prispievajú k zlepšeniu medziľudských vzťahov nielen na jednotlivých pracoviskách, ale aj vo vzťahu

k vonkajšiemu svetu cez odberateľov a dodávateľov. Len múdri a pokorní ľudia dokážu podnik viesť k vytýčeným cieľom.

Ešte raz Vám prajem dobré zdravie a požehnaný rok 2022.